

MEMÒRIA

El Perelló reviu la memòria dels bombardejos feixistes que van arrasar el poble ara fa 80 anys

En els bombardejos del desembre de 1938 van morir uns 30 veïns i es van destruir 500 cases.

Es farà una ruta dramatitzada i es podrà visitar un refugi antiaeri recuperat i una exposició.

El Perelló Redacció

Este dissabte 15 de desembre es compliran 80 anys del devastador bombardeig que va sofrir el poble del Perelló, en plena Guerra Civil espanyola. L'aviació dels aliats internacionals del general Franco, principalment la Legió Còndor de l'Alemanya nazi, van llançar els dies 15, 16 i 17 de desembre de 1938 més de 2.000 bombes sobre el nucli urbà del Perelló i van metrallar sense pietat la població, que va causar prop d'una trentena de morts i va destruir més de 500 cases. Una devastació dolorosa que s'ha mantingut durant dècades en un silenci forçat. Ara vuitanta anys després, una comissió ciutadana i l'Ajuntament del Perelló recordaran estos fets amb les jornades *Memòria contra les bombes: 80 anys de la devastació del Perelló*.

REFUGI RECUPERAT I EXPOSICIÓ

Tant este divendres a la tarda com dissabte al matí, una ruta dramatitzada recorrerà diversos escenaris del poble amb la participació del grup teatral Tracamaca Diccionari de Butxaca. Esta activitat permetrà, per primer cop, visitar el refugi antiaeri de la Panavera -tot i que, de moment, no es permetrà al públic l'accés al seu interior per motius de seguretat-. L'espai ha estat recuperat durant les últimes setmanes per l'Ajuntament del Perelló. La ruta recordarà els principals episodis dels bombardejos: des del pànic que causava l'arribada dels avions, l'evacuació del poble a les casetes de camp després dels primers atacs -que va permetre evitar una xifra de baixes encara molt superior-, la convivència a la rereguarda amb el V cos de l'Exèrcit de la República o els drames que van haver de viure els veïns, com la mort

Imatge del Perelló després dels bombardejos del desembre de 1938. / CEDIDA

dels vuit membres d'una mateixa família durant el bombardeig de migdia del 15 de desembre de 1938.

En el marc d'estos actes, a més, tindrà lloc també la presentació de La Rereguarda - Museu de les Guerres del Perelló, al CDI Cal Català. El centre, que obre portes per primer cop divendres 14 i es podrà visitar al llarg del cap de setmana, recopila material original dels principals episodis bèl·lics viscuts pel poble amb una especial atenció a la Guerra Civil.

ELS FETS EN PRIMERA PERSONA Este divendres al vespre diversos

testimonis dels bombardejos participaran en un acte obert al Cinema Auditori Victòria en el qual intervindran també els historiadors Josep Sánchez Cervelló (degà de la Facultat de Lletres de la URV), David Íñiguez (UB) i David Gesalí (UB). Tots tres ajudaran a contextualitzar, des del punt de vista historiogràfic, les vivències dels brutals atacs que narraran quatre veïns i veïnes del Perelló que els van viure en primera persona. Durant els últims mesos, la comissió ciutadana que ha treballat en l'organització d'estes jornades ha entrevistat una quinzena de persones, majors de 90

anys gairebé en tots els casos, per a recollir i contrastar la informació disponible sobre els atacs.

REPIC DE CAMPANES I SO DE L'AVIACIÓ

Este dissabte dia 15 les campanes tornaran a repicar al Perelló per a avisar la població del perill de la mateixa manera que es feia fa 80 anys -i el so dels avions tornarà a omplir els carrers a les hores en punt dels quatre mortífers atacs d'aquella jornada. Cap a un quart i cinc de les deu del matí, amb motiu del primer bombardeig i just després dels avisos sonors, es guardaran tres minuts de silenci -pels tres dies d'atacs consecutius de l'aviació feixista- a la plaça Jaume II, així com en diferents espais públics, que aturaran el poble.

El mateix dissabte, la consellera de Justícia, Ester Capella, inaugurarà un gran mapa de forja, a la plaça de la Generalitat, on es plasmen els punts del nucli urbà afectats per la caiguda de les bombes. Les jornades es tancaran amb un homenatge a les prop de 300 víctimes del conflicte bèl·lic que es troben enterrades en una fossa comuna del cementiri del Perelló.